

1 - uvodnik • 2 - pozor, pozor! • 3 - pred velikim platnom • 4/5 - šepetaje naglas
4/5 - cogitoergosum • 6 - literatura • 7 - pozor, pozor • 8 - šepetaje naglas

06
rast

Jernej Šček

ALTERNATIVA obstaja, a ne v oblačilih

O najnovejših modnih trendih

Vedno je težko, da ne rečem nemogoče, definirati pripadnost raznim družbenim skupinam, saj so le te dinamične in spremenljive, meje med njimi pa vedno odvisne od posameznikovega zornega kota. Zakaj so potrebne te uvodne besede? V teh skromnih vrsticah bi rad predstavil najnovejšo modno muho na tržišču vsega, kar oglaševalci pravijo, da obstaja: *alternativo*. Alternativa se je, naenkrat, pojavila v množičnih željah kot tisti modni dodatek, ki omogoča izhod iz enoličnosti, nevtralnosti ter dokazovanje lastne neponovljive posebnosti v očeh drugih.

Verjamem, da ste ta trend v zadnjih letih že opazili: naj bo to v lastni spremembi estetskega okusa, načina razmišljanja ali v vedno bolj »etno« oblačilih, ki jih lahko srečate na Oberdankovem trgu, televizijskih in internetnih naslovih ali v trgovinah. Kaj v tem primeru pomeni etno? Gre za vse artikle in ideje, ki so drugačni od naših, različni in novi, predvsem pa vedno bolj polni eksoptičnosti, savanskosti, džunglovskosti itd. Iz zaprašenih skladišč in podstrešij se vlačijo nova-stara šara in roba z minimalističnim poudarkom na naravnih sestavinah, naravnih materialih, naravnih sporočilih. Naravnost naravno, kajne? Poleg tega pa še eksperimentalno, zanimivo, posebno, vedno presenetljivo, vedno drugačno ... Končno smo doživeli zgodovinski trenutek, ko se lahko posameznik tudi preko oblačenja in t. i. »prvega vtisa« izraža in komunicira na svoj, prepoznaven način.

Primerjajte Oberdankov trg v Trstu ob konicah danes in pred

petimi leti. Stil in forma mladih sta se popolnoma spremenili, struktura in vsebina pa sta isti: vsi smo še vedno enaki! Pred petimi leti smo vsi nosili srajčke z ovrtniki, elegantne oprijete majice, veliko veliko špičakov in nasploh sanjarili o eliti ... Danes se vsi imajo za alternativce in anti vse: bili naj bi kritični, nekonformni, samosvoji in neodvisni. Samostojni, ne morete verjeti, samostojni! Natikači, raztrgana pokrivala, bogatija simbolike kalibrov Che Guevara, Marxa, Punksov ... A še vedno s(m)o vsi enaki na ravni forme, saj je le malo tistih, ki

so realno kritični, resnično nekonformni in uporniški, iskreno samostojni.

Celoten sistem vrednotenja se je (recimo med mladimi) obrnil na glavo, a ohranil pravzaprav isto obliko: danes je insidersko »kul« tisti, ki je »alternativen«, medtem ko so outsiderji tisti, ki poslušajo MTV in pop glasbo ter oblačijo Armani! Ops, pardon: Armani že zdavnaj ponuja in ustvarja alternativni izgled, kdo je sedaj populist? Kdo pa alternativec? Nenadoma se meje zabrišejo ...

Lahko Vam predlagam le naslednje: bodite alternativni, kar že to pomeni, po duši in mišljenju, bodite kritični in ne zadovoljujte se s floskulami, lahko pa ob strani pustite skrbi z zunanjim videzom. Alternativa namreč obstaja, a ne v oblačilih ...

VERONICA PORRO, »POT« (AKRIL NA PAPIRJU, LIKOVNI TEČAJ SKK, 2007).

Jernej Šček

Literarna igra

HRBTNEGA PESNJENJA

Stopite h knjižni polici. Doma, v knjižnici, knjigarni, pri prijatelju, kjerkoli že ste. Sedaj, ko stojite pred kopico barv in črk se s pogledom počasi sprehodite po knjižnih hrbtih in naslovih ter začnite s svojo izbiri ... Izberite tiste knjige, ki vas pritegnejo, pri tem pa se ne ozirajte na njihovo vsebino. Sedaj pa izbranim naslovom primešajte nekaj navdiha in fantazije. Neverjetno! Dobili boste prave pesem.

Se vam zdi predlog nenavaden? Zanimiv? Italijanskemu grafičnemu dizajnerju in fotografu Silvanu Belloniju se je zamisel zazdela nenavadno zanimiva, ko je stal pred prijateljevo natrpano knjižno polico in iznenada pomislil, da bi se lotil sestavljanja t. i. *hrbtne poezije* (v izvirniku »poesia dorsale«). To je poezija, ki nastane tako, da nanizaš knjige drugo vrh druge, naslovi na hrbtih knjig pa se povežejo v verze in izoblikujejo pesem, ki jo moraš nato obvezno fotografirati, zato da lahko svoji stvaritvi nadeješ oznako *hrbtna pesem*. Silvano Belloni je o svoji zamisli pripovedoval novinarki Antonelli Ottolina ter jo tako navdušil, da se je nemudoma lotila sestavljanja *hrbtnih pesmi*, čeprav pred tem ni nikdar pesnila. Ko se je nabralo nekaj desetih teh, pa se je ustvarjalcema pridružila še Chiara Corio, ki od leta 2007 skrbi, da se v raznih krajih Italije, v letošnjem poletju tudi v Švici, prireja jo njune razstave, o katerih so pisali tudi mnoge italijanske revije in časopisi (med drugim *Il Venerdì* in *Il Manifesto*).

Toda kako natančno nastane *hrbtna pesem*? Po mnenju izumiteljev slednje je edina prava *hrbtna pesem* tista, ki se

utrne ob neposrednem pogledu na knjige. Še zdaleč ne sme nastati s pomočjo katalogov ali seznamov knjig, saj se tako izgubi ludizem, igrivost, torej sama srž take kompozicije, ki naj predstavlja začasen odmik od stresa in skrbi. Namen *hrbtne pesmi* torej ni uga-jati bralcu, temveč tisto, kar jo mora zaznamovati, je čistost, ki izvira iz njenega igrivega nastanka. Kljub igrivosti in sproščenosti pa sta si v teku ustvarjanja *hrbtne poezije* Silvano Belloni in Antonella Ottolina postavila nekaj provokativnih pravil, zato da bi bilo vse skupaj nekoliko bolj zapleteno, a zato tudi bolj kreativno in zanimivo. In sicer, osnovna pravila *hrbtnega pesnjenja* so: **1. hrbt-na pesem mora nastati nenadržtovo** (torej izposoja knjig ne pride v poštev) spontano, tako da gleda ustvarjalec na vse knjige kot na gradivo, ki je enakovredno, ne glede na njihovo slavo ali priljubljenost in na tak način ponudi že pozabljenim knjigam njihovo drugo možnost; **2. popravki in ponovitve** pri sestavljanju pesmi **ne veljajo**; **3. iste knjige ni dovoljeno uporabiti dvakrat**; **4. ob izoblikovanju** prve prepričljive različice pesmi mora njen avtor **posneti eno in res samo eno (!) fotografijo**, ki naj bo čim bolj skrbno in umetniško zastavljena, saj naj bi bila ta po mnenju prvih ustvarjalcev *hrbtne poezije* tista, ki je

nazadnje velikokrat deležna večje pozornosti kot pa pesem sama.

Sicer pa ravnokar zabeležen »pravila« naj vas nikar ne odvrnejo od misli, da bi se tudi sami preizkusili v tej literarni igri, saj je po mnenju samih snovalcev *hrbtno pesnjenje* na dosegu vsakogar oz. lahko postane *hrbtni pesnik* vsakdo, ki vsaj nekoliko ljubi knjige ali jih poseduje veliko in je torej nanje fizično navezan. Nena-zadnje pa lahko katero izmed pravil preskočite, prilagodite, kršite ali nadomestite, saj gre le za igro. Naj vam služijo za navdih številni italijanski »spletni pesniki«, ki na svojih blogih, forumih in drugih spletnih straneh posvečenih knjigam objavljajo svojo *hrbtno poezijo*. Zanimivo pa je, da kljub temu, da uporabljajo besede nekoga drugega, je vsakdo izmed njih originalen, saj vpleta v kompozicijo vselej tudi nekaj osebnega, nekaj, kar bo morda blizu tudi komu izmed bralcev.

Prvotni avtorji te posebne poezije predlagajo različne pristope k *hrbtnemu pesnjenju*, ki lahko v obliki nekajvrstične *hrbtne pesmi* postane bogato knjižno darilo ali družabna igra, ob kateri preživimo večer, tako da tekmujejo v sestavljanju najboljše. Svojevrsten način pristopanja h knjigi ima namreč lahko nadvse zanimive učinke med bralci, saj je mogoče, da bo kdo med svojim *hrbtnim pesnjenjem* katero izmed knjig čisto »po pomoti« ali iz gole radovednosti odprl in se morda nasmehnil ob nepričakovano posrečeni zgodbi skriti v že desetletja nedotaknjeni knjigi.

Maja Smotlak

INGLORIOUS BASTERDS

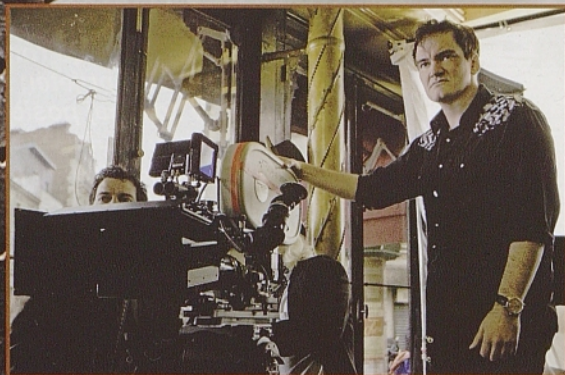
Prvo leto nemške okupacije v Franciji. Esesovec Hans Landa (Cristoph Waltz) po dolgem izpraševanju skoraj dokončno uniči še zadnjo judovsko družino na francoskem podeželju. Samo mladi Shosanni (Melanie Laurent)

načrt pa je veliko bolj kompleksen. Vodi ga skupina ameriških Judov pod vodstvom Alca Reineja (Brad Pitt). Ti so tako imenovani »The basterds«. Njihov cilj je, da v čim krajšem času in na čim bolj krut način ubijejo čim več nacistov.

Quentin Tarantino vas bo tudi tokrat presenetil. Njegova ljubezen do karikaturiziranih filmov in povsem izmišljenih zgodb ni minila. Inglorious basterds ni navaden film o vojni in niti ne o nacistični okupaciji ... Začenja se pravljичno, in čeprav Tarantino spremeni zgodovinsko dogajanje druge svetovne vojne, se tokrat zgodba odvija povsem linearno. Rdeča nit filma je mešanica jezikov in kultur. V tem babilonu se govori nemško, francosko, italijansko in angleško; v njem bo dobil svoj prostor celo tipični lik italijanskega veleposestnika »à la Marlon Brando«. V tem kaosu gotovo izstopa Christoph Waltz v vlogi, ki bo po vsej verjetnosti nagrajena z oscarjem. V oblačilih Hansa Lande, krutega a elegantnega esesovca, se je še skoraj nepoznani Avstrijec krasno izkazal. Sam pravi, da so mu v vseh teh letih že večkrat ponujali vlogo nacističnega, a da je vsakič zavrnil. Ko je tokrat prebral scenografijo Tarantinovega filma pa je ni mogel zavrniti!!

Ne glede na dolžino filma ni časa, da bi se dolgočasili. Scenografija (še en zelo verjeten oscar) je zelo dinamična in nenehno se vrstijo ironični in tragični trenutki, vse skupaj pa je od samega začetka začinjeno s precejšnjo dozo napetosti.

Inglorious basterds je razdeljen na 5 poglavij (Once Upon a Time in Nazi Occupied France, Inglorious Basterds, German Night in Paris, Operation Kino in The Revenge of the Giant Head).

Prvi dve se odvijata zelo hitro, vmesni bolj počasi, a sta mogoče prenatrpani. Vse to pa nas že uvaja v Tarantinov grand finale.

Režiser bo pozneje s pomočjo svojega alter ega Alca Reineja (Brad Pitt) zelo jasno obrazložil, kaj misli o svojem delu. »To bi bila lahko moja mojstrovina!«

S temi besedami se film zaključuje. Naj vam še voščim dobro uživanje, kajti to je čustvo, ki vam bo ostalo, ko boste zapustili kinodvorano z velikim zadoščenjem!

Helena Pertot

uspe zbežati. Kasneje bo spremenila svoje ime in bo podedovala kinodvorano, v kateri se bosta združila dva velika protinacistična načrta. Prvega bo vodila kar sama. Maščevala se bo nad tistimi, ki so ubili njene drage. Drugi

Prvi koraki na **UNIVERZI**

Maturanti se poleg z učenjem vsako leto spopadajo še z drugo pomembno nalogo: izbira univerzitetnega študija predstavlja za marsikoga pravo zapleteno uganko. Nekateri o tem razmišljajo že dalj časa, tako da se na fakultete vpišejo že pozimi. Drugim je pogodu več smeri, tako da so do zadnjega neodločeni, posvetijo se študiju za različne vstopne izpite, češ: »Šel bom tja, kamor me bodo sprejeli ...«

Nekaterim se najlepše sanje res uresničijo, drugi pa sprejmejo kak kompromis in se odločijo za drugo, rezervno izbiro.

Skoraj vsi so lekcije začeli v oktobru, spoznali so čudaške ali prijetne profesorje, spopadli so se z vsemogočimi birokratskimi težavami, začela so se nova prijateljstva in nove navade. Jutranje romanje na posamezne fakultete, sestajanje ob dišeči kavi in toplem rogljičku, prijeten klepet z bolj ali manj poznanimi obrazi. Pa še nori lov na knjige, ki so že zdavnaj pošle, prenašanje dolgih, dolgočasnih lekcij, zadrževanje smeha ob nenavadnih profesorjevih hibah ...

Svoje mnenje so nam posredovali štirje zamejci, ki so komaj začeli svojo študentsko pot: Giulia Calligaris se je odločila za vsakodnevno romanje na slovensko obalo, Taja Luxa svoje umetniške dni prebiva v Trevisu, Matteo Formigli sedi za tržaškimi univerzitetnimi klopki in Irina Lisjak se študiju prava posveča tako rekoč doma.

➤ **Predstavi se nam: kdo si, katero šolo si obiskoval/a, kje živiš?**

➤ **Giulia:** Sem Giulia Calligaris, živim v Miljah, obiskovala sem jezikovni licej v Trstu.

➤ **Taja:** Imenujem se Taja Luxa, od začetka predavanj živim pol tedna v Trevisu, pol na Proseku. Končala sem klasični licej Franceta Prešerna v Trstu.

➤ **Irina:** Sem Irina Tretjak, obiskovala sem DTTZG Žige Zoisa v Trstu, kjer tudi živim.

➤ **Matteo:** Ime mi je Matteo Formigli, obiskoval sem znanstveno smer liceja Franceta Prešeren, živim v Padričah.

➤ **Katero fakulteto si izbral/a in zakaj?**

➤ **Giulia:** Izbrala sem študij turistične smeri na Turistici tj. Fakulteti za turistične študije Univerze na Primorskem, ker sem rada med ljudmi, z veseljem potujem in se z zanimanjem učim tujih jezikov.

➤ **Taja:** Izbrala sem študij industrijskega oblikovanja na fakulteti IUAV (Istituto Universitario di Architettura di Venezia – Univerzitetni inštitut za arhitekturo v Benetkah), ki ima sedež v Trevisu.

➤ **Irina:** V Trstu študiram pravo. S svojo izbiro sem še kar zadovoljna.

➤ **Matteo:** Izbral sem mehansko smer industrijskega inženirstva v Trstu.

➤ **Najboljša in najslabša lastnost tvoje univerze?**

cogitoergosum

O NAŠEM GLEDALIŠČU, ki je danes zelo prikladna tema

Ali se bo naše gledališče izmazalo iz zagate? Ali ga bomo le začasno rešili, čez dve leti pa bo spet na robu prepada?

Kaj točno se dogaja z našim gledališčem? Kaj nam sploh pomeni to »naše gledališče«? Ali je danes res kaj več kot samo beseda? Vsa ta vprašanja so pomembna za nas zamejce v novi Evropi, ki nas še vedno ne more zaščititi pred Italijo.

Seveda vsi mi dobro poznamo Kulturni dom v Trstu. Obiskovali smo ga ob Prešernovih proslavah, ob vseh najrazličnejših predstavah in koncertih. Nedvomno spada v okvir naših manjšinskih zadev.

Morda pa si ne upamo več vprašati, koliko nam to gledališče koristi danes. Kultura?

« **► Giulia:** Najslabša lastnost je gotovo ta, da so vsi podatki o lekcijah, profesorjih in morebitnih spremembah na spletu, zato moram redno viseti na računalniku. Najbolj pa mi je všeč vzdušje, ki so ga že prvi dan profesorji vzpostavili z nami. Vsi so vedno dobre volje in nasmejani!

► Taja: Najslabša lastnost moje fakultete je pomanjkanje prostorov, najboljša pa, da poučujejo profesorji, ki imajo veliko izkušenj v dizajnu. Všeč mi je tudi, da smo veliko ur v laboratoriju, tako da imamo malo teorije.

► Irina: Najlepše je to, da imamo ZELO malo ur v primerjavi z ostalimi. Težave pa imam predvsem zato, ker je veliko latinskih izrazov, ki jih ne poznam in mi pri učenju delajo težave.

► Matteo: Glavno je, da so mi predmeti všeč: matematična analiza, geometrija, informatika, kemija malo manj. Tudi možnosti za nadaljnje delo je veliko. Res pa je, da imamo veliko ur tedensko, približno sedemindvajset.

► Komu bi svetovala, da sledi tvojim korakom?

► Giulia: Če ti je všeč biti v družbi in se rad odpraviš na potovanje, je turizem gotovo najboljša izbira. Ne smeš pa biti značajsko zaprt in nekomunikativen.

► Taja: Svojo fakulteto bi svetovala vsem, ki radi ustvarjajo.

► Irina: Če želiš študirati pravo, te mora zanimati stroka.

► Matteo: Inženirstvo je primerno za tiste, katerim so všeč znanstveni predmeti. Mislim, da velja pri vsaki izbiri pravilo, da ti izbrano ugaja, drugače postane učenje prava muka.

► Koliko denarja uporabiš za vsakdanje preživetje (hrana, prevoz, eventualno parkirišče za avtomobil ...)?

► Giulia: Na lekcije v Portorož se vsak dan odpeljem z avtom, tako da porabim nekaj denarja za bencin. Še dobro, da sem v bližini fakultete našla skrivno brezplačno parkirišče, drugače bi morala dnevno potrositi drugih 24 evrov. Na kosilu ostanem v Portorožu le enkrat tedensko; na ŠOUP-u (Študentska organizacija Univerze na Primorskem) dobivam bone za hrano. S približno tremi evri dobim popoln obrok, ki ga sestavljajo juha, predjed, glavna jed, solata in pijača.

► Taja: Za hrano in prevoz ne porabim veliko denarja, precej pa za material, ki ga uporabljamo pri ustvarjanju raznih projektov.

► Irina: Na predavanja se vozim z avtobusom, za katerega imam letno karto. Včasih si privoščim kavo, ki stane le šestdeset centov.

► Matteo: Ponavadi grem do univerze z avtobusom, če pa se zgodi, da ga zamudim, se zapeljem z avtom, če je seveda doma. Vsak dan na univerzi pojem kosilo in spijem po dve kavi, zato porabim približno 6-7 evrov.

► Si med univerzitetnimi klopmi našel/našla nova prijateljstva?

► Giulia: Na fakulteti je že prvi dan potekal spoznavni dan. Na začetku nisem poznala nikogar, vendar sem se hitro spoprijateljila z dekletom iz Škofij. Sedaj sva že dobri prijateljici in se vsak dan peljeva skupaj na lekcije.

► Taja: Prijateljev imam še precej, po enem mesecu smo se namreč med sabo že vsi spoznali.

► Irina: Spoznala sem nekaj deklet, z eno izmed njih sva postali dobri prijateljici. Vsekakor sem za to potrebovala kar precej časa.

► Matteo: Spoznal sem nekaj novih ljudi, v glavnem pa se družim z Jakobom in Markom, ki sta bila moja sošolca na znanstvenem liceju.

Julija Berdon

« **Seveda, vendar lahko kulturo danes dobimo tudi drugje. Zabava, kratkočasje? Lažje je ostati doma in gledati kak film po televiziji ali internetu, ceneje je iti v kino. Še nikoli v zgodovini človeštva nismo imeli toliko možnosti za vsakovrstne dejavnosti. Vse je zelo zanimivo in poceni. Zakaj bi se morali obremenjevati z gledališčem?**

Jasno je, da imamo razlog za to, da se našega gledališča tako trdno držimo. Še vedno se bojimo, da bomo izgubili nekaj slovenskega. Grižljaj za grižljajem, ki se počasi drobi v velikanskem gobcu vseprisotne večine ... Kot ponavadi, jasno. In zato se ga tako oklepamo.

Res, zdi se, da se še vedno zelo bojimo preteklosti. Ali je fašizem še tako zelo živ v naši vsakdanjosti, da je mnogo od tega, kar delamo, pod vplivom strahu pred njim?

Situacija našega gledališča nam torej res lahko vzbudi precej pomislekov. In sploh ni potrebno, da premišljamo o tem, če se bodo finančne težave rešile.

Koliko od nas pa še sploh hodi v gledališče razen na obvezne višješolske predstave? Ali je gledališče »nemoderno«? Kako bi ga bilo mogoče narediti bolj prikupnega in vabljivega za višješolce in univerzitetne študente? Ali je zlata doba prenapolnjenih gledališč že vedno minila? Kaj pa bi mi, slovenska manjšina v Italiji, storili, če bi izgubili svoje gledališče?

Vida Forčič

Neža Kravos

VIJUGA

Prva nagrada na literarnem natečaju SKK-MOSP

Hitim. Nogo porivam pred nogo in vsak korak sem bolj daleč. Vse je tiho, le kamenje se pod podplati šumeče pritožuje. Pritožuje nad tem, da sem eden izmed tolikih, ki je ubral to stezo. Glavna cesta za menoj se že skoraj več ne vidi, tudi sliši se ne. Zaželim si, da bi lahko za drevesi izginili tudi spomini. A spomini so še tu, neverjetno je, kako jih čutim. Prav tam nekje med srcem in dušo čutim trn. Trn spominov, ki se je tako globoko zapičil, da bi ga tudi najboljši zdravnik ne mogel izriti. Skeli. Z vsakim korakom bolj skeli. Preveč skeli. Bolečina postaja neznosna.

Stečem.

Tečem in upam, da bom za seboj pustil vse. Upam, da bo napor preusmeril misli drugam.

Zaman. Spomini so hitrejši od nog, to bi moral pričakovati. Moral bi vedeti, da se jih ne bom tako zlahka znebil.

Vseeno pa še naprej hitim. Tečem in tečem in sploh se ne bi ustavil. Nog že skoraj več ne čutim, kar sami skačeta ena pred drugo. Srce mi raznaša in zrak, za katerim divje hlastam, neusmiljeno drgne po sapniku, da pride do pljuč. Sprašujem se, če je vse to smiselno, a moje telo noče upočasniti. V pljučih me mrzel zrak vedno bolj peče, a nog na noben način ne morem ustaviti. Nenasičeno grizejo korak za korakom in pod seboj gledam stotine kamnov, ki izginjajo za mano.

Naenkrat pa počí. Pritiska ne prenašam več, čutim, kako se vse podira. Zgrudim se na suho travo in kapljicam potu se na licih pridružijo solze. Vrejo mi iz oči in zgleda, da jim ni konca.

Lijejo in trdo padajo na žejno zemljo.

Rad bi vedel, zakaj se solze iztekajo ravno iz oči, ko pa čutim, da se mi rojevajo v srcu. A ne pritožujem se. V malih kristalih je vklejena jeza, vklejena so razočaranja, tudi bolečina počasi pojema. Morda je skupaj s solzami tudi njih posrkala zemlja.

Pogledam proti cesti: ne vidim je. Tudi hiš ne vidim. Vstanem: še vedno nič ne vidim.

Počasi se začnem pomikati navzgor po stezi. Nogo porivam pred nogo, a z veliko muko. Kamni drgnejo drug ob drugega in moji koraki jih dušijo.

Najbrž nisem prvi, ki se sem zateka, da bi zbežal od ostalega. Kdo ve, ali oni vedo, kaj me potem čaka.

Stopam naprej in gledam v prazno ...

Korenina na stezi spretno zgrabi moje stopalo in spet se znajdem na tleh.

Trd udarec me preseneti. V ustih začutim suh okus prahu in na kolenih zagledam nekaj toplih rdečih razpok.

Sesedem se.

Spet me pograbi jeza ... ko pa pogledam po poti nazaj, med vrhovi dreves zapazim hiše. Tudi cesto vidim. Vendar se mi od tu ne zdi tako grozna, sploh je ne sovražim kakor prej. Morda celo obratno, skoraj potoži se mi po njej.

Med hišami vidim tudi svoje življenje, kot debelo vijugasto črto, ki se mimo prepadov in čez ovire vije med njimi.

Zamislim se.

Smešno. Življenje se mi od tu zdi bolj prijetno in čutim, da me kliče ter sprašuje, če se bom kdaj vrnil vanj.

Ob vijugasti črti pa oko naleti na tanko, neznavno črtico, ki po gozdni stezici vodi do mene. Dvomiti začnem, če je to pot, po kateri želim nadaljevati. Sprašujem se, če je vredno začeti znova in se truditi, da to tanko krivuljo spremenim v dolgo in trdno kakor prejšnjo. Sprašujem se, če bo potem lažje. Ne. Morda le ni to prava rešitev.

Tudi na begu padeš. Tudi na begu moraš vstati. Tudi na begu lahko obupaš.

Najbrž res nima smisla. Če se padcem ne da izogniti, lahko nadaljuješ le, če se znaš po njih pobrati na noge. Da pozabiš na velik trn bolečin spominov, moraš ob njega zabosti novega, večjega in bolj ostrega s prijetnimi dogodki.

Odločim se.

Vijuga je še tam in čaka. Čaka, da jo narišem do konca.

Zanimivo se mi zdi, kako se od daleč nekatere stvari bolje vidijo. Če se pa od njih preveč oddaljiš, za obzorjem izginejo, nanje pozabiš in se lahko v prihodnosti nič hudega sluteč spet znajdeš med njimi.

Vesel sem, da sem se ustavil ravno zdaj. Vesel sem, da mi je pot nazaj še odprta.

Telo mi preplavi veselje.

Poskočno vstanem in jo mahnem po stezici proti naselju. Mrzel zrak mi hladi vroča lica in se skozi sapnik tihotapi mimo pljuč, da pride do srca in oblaži to novo zagretost. Kamenje pa se mi pod podplati šumeče nasmiha.

MANIFESTACIJA proti rasizmu

Rim. Ogromen. Neizmeren. Ponuja ti neskončno možnosti. Vedno lahko najdeš kaj novega. Toliko obrazov, vonjev, kotičkov. Toliko umetnosti, monumentalnosti in kulture. Odkar sem prišla sem študirat, se tu stalno nekaj dogaja. Preveč, preveč je vsega. Preveč

lepote, ki ti prepogosto kar jemlje sapo. Vse je neizmerno veliko. Presenetljive množice ljudi, ki jih nisem bila vajena. Dvesto tisoč ljudi na manifestaciji v soboto, 17. oktobra. Rim je bil seveda priča že številnejšim masam ljudi, tako barvani in glasni pa mogoče že dolgo ne. Pod napisi na plakatih »Pravi zločinci niso priseljenci, pač pa mafijski državni voditelji«, »Kristus je tukaj. Kdaj bo tukaj celotna Cerkev?«, se je v dolgi vrsti vlekla kilometrska množica ljudi vseh verstev in narodnosti, še največ je bilo Afričanov. Šlo je namreč za manifestacijo proti rasizmu, manifestacijo, ki je priseljencem dala možnost, da se končno svobodno izrazijo. Cel svet v malem se je v soboto zbral v Rimu in se od železniške postaje Termini, mimo koloseja, skozi starorimski del mesta glasno zavzel za svoje pravice, za katere se bori že več kot dvajset let. Pred približno dvema desetletjema so namreč v »razviti« del sveta vedno bolj množično začeli prihajati tujci iz revnejših držav.

Organizatorji niso pretiravali, ko so napovedovali udeležbo več kot petsto različnih organizacij, saj so na sobotni manifestaciji bila prisotna pomembna imena, kot so Amnesty International, Libera, Emergency, Pax Christi in nenazadnje tudi številne majhne organizacije, politične, sindikalne in verske. Vsak je imel možnost verjeti v neki ideal, da je izrazil svoje upanje v boljši svet. Rasizem namreč še vedno obstaja, čeprav si je to težko priznati. Predsodki so del tako naše kulture kot tudi naše narave. In včasih ta naravnost prekorači dovoljene etične meje in se pojavlja ne le v mišljenju, ampak tudi v delovanju. Dejstvo, da imajo priseljenci manj pravic kakor ostali, ni prikrito: najnižje službe so dodeljene njim in nimajo nikakršne možnosti, da bi se povzpeli za stopničko višje. Možnost se odpre le v primeru, da jih lahko na kakršenkoli način izkoristijo. Tujci prihajajo v naš »utopični svet« z upanjem v boljše življenje, v lažje razmere, najdejo pa takega, ki jih zlorablja in ki pozablja, da ima morda tudi kdo izmed njih višjo izobrazbo.

Rimski shod ne bo spremenil sveta. Zgodovina se ponavlja in sistem zahteva delitev družbe na višje in nižje »kategorije«. Popolna enakopravnost je le ideal, neizvedljiv utopični načrt. Kot tak pa ima pravico, da pride včasih na plan in nas spomni, da je boljši svet kljub vsemu možen, da nudi priseljencem občutek, da je marsikdo na njihovi strani in da niso stopili v povsem tuj in sovražen svet.

»Vsi smo na svetu zato, da nekaj izžarevamo, prav tako, kot to delajo otroci. V trenutku, ko dovolimo, da naša luč osvetljuje, ponujamo drugim možnost, da delajo isto. In ko se rešimo naših strahov, naša prisotnost osvobaja druge okoli nas.« (Nelson Mandela)

Tanja Zorzut

NO AL RAZZISMO
MANIFESTAZIONE NAZIONALE
ROMA 17 OTTOBRE 2009
PIAZZA DELLA REPUBBLICA-14.30

per adesioni:
comitatoroma17ottobre@gmail.com
www.17ottobreantirazzista.org

**NESSUNO
SCUDO MI
PROTEGGE.**

17 ottobre09
Manifestazione Nazionale
Antirazzista
P.zza della Repubblica, 14.30

FONDAZIONE
ANTIRAZZISMO
COMITATO ITALIANO
ROMA - SESTO

NEŽA MILIČ

prva zamejska kraljica terana

➤ **Zakaj si se odločila, da se boš udeležila tekmovanja za kraljico terana, glede na to, da ni bilo doslej nobene kraljice iz zamejstva?**

➤ Odločitev, da se bom udeležila tekmovanja za kraljico terana, je padla v toplih poletnih mesecih takoj po objavi razpisa, ko sem pravkar opravila izpite, za katere sem bila zelo v skrbeh. Prvič je na to zamisel namignila mama, ki me sicer ima za dokaj sramežljivo, da ne rečem strahopetno dekle. Kmalu se je oglasil še oče, ki je pripomnil, da itak bi bilo to nemogoče, češ da je moje zanimanje za argument vino na nuli. Oglasila se je še sestra, ki je prišepnila, da dekle, ki nikoli ne pije vina, vendar ne more postati vinska kraljica.

Zaslanjano sem pomislila, kako bi bilo lepo imeti pravo kulturo o vinu, saj je vinogradništvo in vinarstvo poglavitno delo mojega očeta, hkrati pa bi okrepila svojo osebnost s spoznavanjem novih ljudi, krajev in dogodkov. Nenazadnje pa mi je bila misel, da bi postala predstavnica vinorodnega okoliša Krasa, ki sega od morja vse do Vipavske doline, prav zanimiv cilj. Sposobnost življenja in mišljenja, ki presega meje, ni vsem naravna danost in potrebno je to sposobnost krepiti in graditi, saj prinaša družbeni in ekonomski napredek.

➤ **Misliš, da se končno krepim neko čezmejno sodelovanje, ki temelji na kmetijstvu? (Lahko rečemo, da si ti pravi simbolček tega.)**

➤ Dejstvo, da so se tekmovanja prvič lahko udeležila tudi dekleta, ki živijo v Italiji, mi ni bilo znano vse do prvega sestanka. Šele nekaj časa po izboru sem ugotovila, da je ta odločitev naletela na precejšnje nasprotovanje. To me je seveda razžalostilo, kakor tudi dejstvo, da nekateri Kraševci še vedno mislijo, da Kras ni enoten prostor. O tem bi lahko veliko povedali, vendar pa se moramo zavedati, da smo en narod, ki živi na isti zemlji. Zgodovina nas je pred nekaj desetletji fizično ločila, nas pa s tem ni omejila, kajti tako smo dvakrat bolj

bogati. Poleg tega bi še pripomnila, da težko razumem vsa nasprotovanja, ki se pojavljajo med ljudmi in ne bogatijo posamezne specifične, ampak so le prazne besede.

➤ **Kako je potekal izbor?**

➤ Izbor je bil prijeten dogodek, sproščen in zanimiv, kajti vse kandidatke smo imele približno isto znanje. Po izboru je pa vse steklo zelo hitro, vsi so namreč želeli spregovoriti z novo vinsko kraljico ... na to pa se ne moreš nikakor pripraviti.

Moram priznati, da je pri odgovornosti same kraljice veliko elastičnosti. Na sestanku, ki smo ga kandidatke imele pred izborom, je Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa (ki je kraljičino krovno društvo) sporočilo, da bo kraljevskih obveznosti v celem letu

okoli deset. Na izboru pa me je moja predhodnica opozorila, da je v resnici dogodkov več. Tega sem se seveda kar precej ustrašila, a sem kmalu ugotovila, da so v veliki večini prijetni in potekajo v prijateljskem razpoloženju. Vinske kraljice smo povsod lepo sprejete in dobrodošle. Moja naloga je ta, da predstavljam Kras in kraške vi-

narje na različnih prireditvah, da širim sloves terana in Krasa ter da promoviram kulturo pitja in turizma na Krasu.

Vinske kraljice imamo v svoji vlogi poleg promoviranja lastne vino-

rodne dežele tudi vlogo krepitve stika med človekom in naravo. Gojimo namreč navezanost na zemljo, zavedanje lastnih korenin in zaščito izročil, ki so nam jih pustili naši predniki. Hkrati se zavedamo možnosti, ki nam jih nudi znanstveni napredek. Vse to je ključno za našo prihodnost v smeri trajnostnega razvoja.

Kraljica terana Neža Milič (foto Taddea Druscovich)

Vida Forčič